

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánkozásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél megsokszorozott díjak egyezség szerint.

VI. évfolyam.

Szászsebes, 1901. Oktober 29.

5. szám.

A nyugdíj kérdése.

(Folytatás és vége.)

A mint már előzőleg említettük volt, az állami kezelésbe vett, a városi, községi, közbirtokossági és magán uradalmi erdőknél alkalmazott altisztai személyzetnél, vagy legalább annak legnagyobb részénél a nyugdíj teljesen ismeretlen s így az alkalmazottak valóban csak a mindennapi kenyér elnyeréseért fáradoznak egész életükön át, jövőjükön pedig egyáltalán nem gondoskodhatnak, mert abból a csekély fizetésből, mit szolgálatjuk révén szereznek, bizony még maga a megélhetés is fogas kérdés, nem hogy megtakarításról vagy vagyon gyűjtéséről szó lehetne.

A dolog rendje mindenesetre éppen úgy, mint az az államkincstárnál vagy egyáltalán állami szolgálatnál történik, az lenne, hogy kiki gondoskodjék alkalmazottjának nem csak a jelenéről, hanem a lehetőséghez képest a jövőjéről is, de sajnos, hogy ez a gyönyörű és magas elv talán örökké a papíron fog csak megmaradni s nem fog tudni átszivárogni magába az életbe, szóval, hogy a jövőben is meg fog maradni az eddigi rendszer. Jószántából az erdőbirtokosoknak csak a kisebbik része ad némi nyugdíjat az alkalmazottjainak, a hatalom maga pedig alig fogja valaha merészelné a

kezét rátenni az ezt a dolog összegubulyitva tartó kérdésre, mert ha azt megtenni merné, nagy lenne az erdőbirtokosoknak nem csak a feljajdulása, hanem a felzudulása is a miatt, hogy ime az állam idegen pénzek és jövedelmek fölött határoz, azokat tetszése szerint meghagyja vagy csonkítja. Akkor csakhamar felhangzana a panasz, hogy az állam legyőzhetlen erejének tudatával a szegényebb és szerényebb birtokosok léte, vagy legalább jóléte ellen tör. A birtokosok — s talán azoknak némelyek része méltán is — a fölött panaszkodna, hogy erdőbirtokát túlságosan megterhelik az ilyen állandónak mondható kiadással, mely idővel talán még vagyoni romlását is okozhatná.

Éppen ebből az okból kifolyólag alig lehet reményleni, hogy akár önszántukból, akár pedig az államhatalom részéről történt nyomás folytán maguk az erdőbirtokosok igyekeznének a nyugdíjjogosultságot erdészeti altisztai személyzetüknél életbe léptetni, minek természetes folyománya azután nem lehet más, mint hogy az altisztek maguk gondoskodnak arról, hogy maguknak ha nem is mindjárt eleivel fényes, de legalább olyan nyugdíjat biztosító intézményt létesítsenek. Ez mindenesetre valamennyi erdészeti vagy vadászati altisztnek érdekében áll, még pedig nem csak első sorban azoknak, kik szolgálatuk révén nyugdíj jogosultságban nem részesülnek, hanem még azoknak is, kik most nyugdíjképesek, mert hiszen ismeretes

dolog, hogy ezeknek az utóbbiaknak a nyugdíja is annyira csekély, hogy az öreg napokra való megélhetést csak a legkritább esetben biztosítja s így nem árthat semkinek sem, ha csekély s alig érezhető részletek befizetése árán magának némi jobblétet biztosít.

Ilyen nyugdíjintézet az, melynek létesítésén lapunk és annak szerkesztője néhány lelkes hívével együtt évek óta fáradozik s melynek megalakítása egyéb mellékkörülményeken kívül főképp azért szenvedett eddig késedelmet, mert azok, kiknek az országos erdészeti és vadászati altiszti nyugdíj és segélyegyesület megalakítása első sorban érdekük lenne, nem karolták fel az eszmét azzal a lelkesedéssel, nem nyilvánították azt az erős elhatározást és törhetlen akaratot, melyre ilyen nagy mű létesítésénél mulhatlanul szükség van. Ennek volt azután az a szomorú következménye, hogy az intéző körök nem vették olyan komolyan a dolgot s nem méltatták annyi figyelemre, mint a mennyit az méltán megérdemelt volna, hanem egyszerűen néhány rajongó ember kísérletezésének képzelték lenni, mely nem érdemel nagyobb figyelmet.

A múlt tapasztalataink okulva s ismerve az azokból származó káros befolyásokat, most sokkal szélesebb alapokra kell fektetnünk további munkálkodásunkat s azoknak is, kik mozgalmunktól eddig még távol tartották magukat s összetett kezekkel nézték néhány lelkes kartársuk erőlködését, szakítaniok kell

eddig hideg közönyünkkel s rálépniök igaz lelkesedéssel a tettek mezejére. Nem százakat, de ezeket kell számolnia annak a csapatnak, mely a közös czélok kivívására kitűzött lobogó alatt csoportosul, megmutatva ez által, hogy sokan, nagyon sokan vannak azok, kikre nézve a jövő biztosítása életszükséget képez s ha ezt meg nem nyerik, ők maguk is, a családjaik is pusztulásnak vannak kitéve.

Szükségesnek mutatkozik tehát a most közelgő legutolsó elhatározó lépés megtétele előtt minden erőnket összeszedve és megfeszítve olyan adatokat gyűjteni, melyek minden kétséget kizárólag fogják bizonyítani azt, hogy itt nem csak egy pár embernek talán szereplési viszketegéről van szó, hanem hogy ezren és ezren közös elhatározással s nemes lelkesedéssel igyekeznek jövőjük és családtagjaik jövője biztosításán s hogy ezt elérni teljes odaadással el vannak tökéelve.

Ezt adatokkal bizonyítani óhajtván, megkereste a mozgalomnak vezetője és ideiglenes elnöke az összes kincstári erdőhatóságok, valamint az állami kezelésbe vett erdők fölé helyett erdőihivatalok tisztelt főnökeit azzal a kéréssel, hogy altiszti személyzetükkel alapszabályaink tervezetét megismertetve, őket olyan nyilatkozattételre hívják fel, hogy arra az esetre, ha a tervbe vett országos erdészeti és vadászati altiszti nyugdíj és segélyegyesület megalakul, annak rendes tagjai óhajtanak lenni s hogy azután a vonatkozó nyilatkozatokat az

TÁRCZA.

Amerikai ujságírás.

Hogy a yankee-ujságírók Mac Kinley halálakor mint javítottak meg minden rekordot, a buffaloi merénylet után egy órával mint ismerte már minden gyerek New-Yorkban és Brooklynban a lapok révén a gyászos drámának minden részleteit, — mindezt érdekesen írja meg egy londoni ujságban egy szemtanu, aki történetesen szeptember 6-án az egyik legnagyobb new-yorki estilap szerkesztőségében volt. Délutáni 4 óra 29 percz volt s a helyettes-szerkesztő épp egy levél megírásához fogott, amikor megcsendült a telefon.

— Halló! Halló! — szólt valaki a telefonon, — Mac Kinleynek Buffalóban kétszer a mellébe löttek és halálosan megsebesítették.

A helyettes-szerkesztő hangja reszketett kissé és szőke bajusza alatt az ajka elhalványult, de csodálatraméltó hidegvérrel erőt vett magán és kérdezte:

- Ki beszél ott?
- Az „Association“ lap.
- Ez minden.
- Szép; nagyon köszönöm!

Fölakasztotta a kagylót s a következő pillanatban már adta az utasításokat:

— A szedők készüljenek különkiadásra . . . Mac Kinleyt meggyilkolták! A legnagyobb és legkövérebb betűk! . . . A nyomás színe a legvörösebb szín . . . A szöveg: „Az elnöknek Buffalóban kétszer a mellébe löttek. Halálosan megsebesült.“

Hét percczel később, 4 óra 36 perczkor 200 rikkancs árulgatta már New-York utcáin a vörös betűkkel, gyászkerettel nyomott különkiadást. Ezenközben a helyettes-szerkesztő parancsot adott, hogy a fő-szerkesztőt és a kiadót nyomban el kell hívni. A fő-szerkesztő egy közeli borbélynál volt s bár egyik

ideiglenes elnök kezeihez folyó évi november 15-ig visszajuttatni sziveskedjenek.

Nem kételkednünk abban, hogy az altisztheik érdekeit újabb időben valóban teljes odaadással szívükön viselő hivatalfőnök urak készséggel helyt fognak adni a kérésnek s már a legközelebbi napokban ezrek olyan nyilatkozatának leszünk a birtokában, hogy készséggel csatlakoznak mozgalmunkhoz.

Tekintettel azonban arra, hogy azok, kik ilyen módon nyilatkozhatnak, csak kisebb részét képezik a hazánkban munkálkodó erdészeti és vadászati altisztek összességének s így a legnagyobb rész meg lenne fosztva annak a lehetőségétől, hogy az összetartásban való részvételre nézve nyilatkozhasson, itt különösen felkérjük mindazokat, kik sem a kinicstárnál, sem pedig az állami kezelésbe vett erdőknél nem állanak, hogy az egyesületünkbe való belépési szándékukat lehetőleg a fentirt határidőig ugyancsak bejelenteni sziveskedjenek egy egyszerű levelezőlap, vagy ott, hol egy csoportban többen vannak, egy levél segítségével, czimezve azt a következőképen: „Podhradszky Emilnek, az országos erdészeti és vadászati altiszti nyugdíj és segély egyesület ideiglenes elnökének, Szászsebes.”

A nyilatkozat a lakhely, utolsó posta és vármegye pontos megjelölésével a következő tartalommal birjon:

„Alulirott (alulirottak) kinyilatkoztatom (kinyilatkoztatjuk), hogy abban az esetben, ha

az országos erdészeti és vadászati altiszti nyugdíj és segélyegyesület meg fog alakulni, annak rendes tagja (tagjai) óhajtok (óhajtunk) lenni.

Kelt

aláírás.

Ezek a nyilatkozatok be lesznek csatolva ahhoz a kérvényhez, melyet az alapszabályok jóváhagyása czéljából a magas kormányhoz kell előterjeszteni.

Elvárjuk minden egyes erdészeti vagy vadászati altiszttől, hogy készséggel megadja avonatközlő nyilatkozatot s ez által elősegíti mindnyájunk közös érdekét.

Szarvas-cserkészetek Máramarosban.

Irta: József Ágost főherceg.

. . . Óh be szép, be nyugodt e táj. Fölöttem magasan két kőszáli sas kering, szárnyaikat mozdulatlanul tartva néznek le ránk, mintha csak kérdenék tőlünk: Mit kerestek ti itt? Mit zavarjátok nyugvóhelyünket? Ez utolsó menedékünkben is ki akartok szorítani? — Távcsővemmel gondosan megnézem az egész vágást és minduntalan valami festői szépségen akad meg a tekintetem. Ott egy párját ritkító nagy körisfa, lombja még oly friss, üde, zöld, mint tavasszal mellette egy társa melynek kopasz koronája a földön hever és magas törzse hosszú szilánkokban nyul ég felé; valamely vihar áldozata. Amott meg egy arany-sárga lombozatu juharesoport, melyek közé a vérpiros bükkök is eltévedtek és vig színezetükkal diszitik e tájt. Egy kis vörösbegy ült elibém, — egész közel a száraz rőzsére s majd jobb, majd bal szemével csodálkozva néz rám. Szárnyaival egyet lebbent s közelebb

arcza még borotvátlan volt, nyomban felugrott és rohant — a szerkesztőségbe. A kiadó a klubjában volt. Azonnal kocsiba vetette magát és jött ő is. A fő-szerkesztő egyenesen a telefonhoz ment.

— Halló! Kérem akármelyik buffaloi lapot.

Az összeköttetés megtörténte után:

— Halló! „Bufalo Herold?” Helyes. Adok önnek minden perczért, amíg a beszélgetésünk tart, 100 dollárt. Mondjon el mindent, amit tud.

Tizenkét percczel később új különkiadás jelent meg. A lap homlokára rá volt nyomtatva: „Különkiadás. . . Nro 2. . . Mac Kinley.” Egy félhasábnyi részletet közölt a merényletről és az elnök arczképét, valamint a buffaloi kiállítás tervrajzát.

Közben telefonált a kiadó is:

— Vasutigazgatóság? Én a „News” kiadója vagyok. Indíthatna egy különvonatot Buffaloba? Milyen időben? . . . Mennyi? . . . Rendben van!

Huszonöt percczel később különvonat robogott Buffaloba két fényképésszel, három rajzolóval és öt

munkatárssal. Ezek egyike, a riporter, ingujjban volt. Az utazásra való parancsot egész váratlanul kapta. Egy másodperczig sem volt szabad vesztegelnie, kocsiba ugrott s annyi ideje sem volt, hogy a kabátját magára vegye. Ezalatt széthordták a harmadik és negyedik kiadást, majd az ötödiket is, mindegyik bővebb és bővebb részleteket közölt a merényletről. És mindez harmincz perc alatt történt. A szemtanu, aki ezt a londoni lapban megírta, elmondja még hogy az egész munka minden zavar nélkül ment, úgy mint a parancsolat. Mindenki a helyén volt és százszoros energiával, de a legnagyobb hidegvérrel dolgozott. Ez már nem volt gyors ujságírás, ez — villám-ujságírás volt.

A tenger alatt járó hajók.

A legutóbbi francia flottagyakorlatokon a tenger alatt járó hajók oly jól beváltak, hogy 68 darab különböző szerkezetű ilyen torpedóhajó készítését határozták el melyeknek átlagos ára 365—400 ezer frank. Ezek

jön s megint csak kérdőleg néz e fura mozdulatlan alakra. Még egyet ugrik felém és billegeti farkát, igazitgatja szárnya tollait. Szememmel mozdulok, mire az meghökkenve néz rám, mintha kérdené: „Hát mi vagy te? Mit keresel itt? Ez az én tanyám!”

* * *

Szeptember 18-án jó napom volt, de mondjuk el sorjában. Nagyon korán indultunk lóháton a hlázkul-kernecsnii ormon fölfelé. Én, Takács és Gruber, meg az orosz, ki a lovakkal van, lassacska a rendkívül meredek parton fölkapaszkodtunk. Éppen hajnalodott mikor leszálltunk lovainkról. Egy igen mélyhangu szarvas szólalt meg nem messze tőlünk éppen ekkor. Tán az öreg hlázkuli, melyet tíz évvel ezelőtt, mint 22-öst ismertek s mely azóta mindig ugyanazon a helyen bög, de eddig a sok vesződés dacára sem tudtuk megkeríteni.

Lassan, óvatosan mentünk a cserkelő uton a hang irányában. Eppen annyira kivilágosodott volt, hogy a célzás lehetségessé vált. Jobbról-balról nagy sürüsek terülnek el és csak imittamott találunk rekettyéseket, hol jobban lehet belátni. Agancscsapkodás hangzik előttünk tán hatvan lépésre és rögtön rá rőfögésszerű bögés, olyan, mint ahogy nagyon öreg agancsárok szoktak. Intek Takácsnak hogy maradjanak itt, én meg még vagy negyven lépést haladok előre. Egy rekettyésben szép kis tisztás nyílik, úgy hogy némileg löhetek. Itt egy vén szarvastehen áll és jóízűen falatozik, egyes lombcsomókat szagatva le a fákról. Igen-igen lassan, úgy hogy mozgásomat alig lehet látni, térdre ereszkedem. Ezalatt a szarvas egy-néhányszor bög, de a sürüben áll, úgy hogy nem láthatom. A tehen közeledik, nincs tőlem hat lépésre. Én jobb kezemet a földre téve s azon támaszkodva lelapulok. Szeretnék egy félméterrel előre kuszni, hogy jobban látnék a tisztásra: — a tehen lombot szakít, most nem figyel; főlemelem jobban lábamat,

hogy tova lépjek térdemmel, ebben a pillanatban előttem tán 25 lépésre, kilép egy másik tehen a cserkészutra és rám néz. Nem mozdulhatok pedig e helyzetben nem maradhatok, mert egy térdem és egy kézen állni vajmi kinos és nehéz. A tehen elugrik és nagy lármával elfut. Na vége mindennek. Félszemmel a másik tehenre nézek, — jaj nekem, az is rám néz és alig van tőlem 4—5 lépésnél távolabb. Föllelékzek, midőn az újra legelni kezd. De én már a helyzete-met nem bírom, úgy remegek a megerőtletéstől, hogy lőni nem fogok tudni, ha a szarvas ki talál lépni. Még egy perc és összecuslik karom s még sem merek mozdulni. Végre erős bögéssel kilép egy fenomenális bika s egyenest a tehennek rohan — — —; hadd élvezzen még ez egyszer — — — durr! — —

A tehen a suly alatt összerogy s a sulyosan sebzett kolosszus rohan le a völgynek. Visszamegyek. embereimhez, kérdelem hogy láttak-e mindent? Ők csak az én kényszerhelyzetemet és az elugrott tehenet látták s csodálkoztak, hogy az agancsár mégis kijött. Minthogy a lövésnél láttam a szarvas lapoczkájából kicsordulni a vért, hiszen nem lőttem 6—8 lépésnél tovább, így most rögtön keresésére indultunk. A magas lapulevelek tele voltak fecskendve szép világos kamarávérrel. Tehát bátran mehettünk tovább, ez ha föl is kel, el nem megy. Néhány pernyi járás után ellőttünk egy ritkásabb helyen fölkel a sebzett bika. Na ilyen életemben nem láttam! Nem mondhatok mást mint hogy akkora volt, mint egy jó nagy ló. Agancsa kevés águ, tán tizenkettős, de magas és vastag. Jól meg-céloztam s lőttem — ő támoilyogva ment néhány lépést. Másodszor lőttem, mire a bika összerogyott. — Oda mentem. Én már több erős szarvast lőttem itt a Máramarosban, közöttük egy 20-ast is; de hasonló nagyságut még nem láttam. Nem is hittem volna el, ha valaki azt beszéli nekem, hogy egy lónagyságu szarvast lőtt. Ez tényleg nagyobb volt jóval, mint a

az új torpedóhajók a víz felületén vagy a mélyében 3—20 méterig járhatnak s rendesen 4 torpedóloveget tartalmaznak. Hosszuk $23\frac{1}{2}$ méter, 2,6 méter átmérőjűek és 5 katonának van bennük hely. Németországban nem nagy sulyt fektetnek ezeknek az új hajóknak a szerepére és pedig főként azért, mert véleményük szerint az vak, vagyis a víz alatt maga sem tud jól tájékozódni s így a vele való hadakozás igen bizonytalan, könnyen lehet olyan fegyver, mely hátrafelé sül el. Eddig az angolok is elutasítóan viselkedtek a torpedóhajóval szemben, de most egyszerre öt ilyenfajta hajót rnndeltek meg John P. Holland amerikai mérnök tervei szerint. A Holland-féle hajóknak — mint az Urania írja — a hossza 18,2 méter, vastagsága a közepén 3,59 méter és elmerülve 120 köbméter vizet szorítanak ki, úgy hogy teljes föl-szereléssel és ballasttal mindössze 120 tonnát nyom-nak, ami a többi hadihajókhoz képest elenyésző kis suly. Az acélburok kitart három atmoszpherra nyomást, vagyis közel 30 méter mélységig merülhet le az össze-

roppanás veszélye nélkül. A hajó törse fölött 9,54 méter hosszú fedéltet van, amely a víz színén való használat céljára a rendes hajók módjára van föl-szerelve. A kormánytorony hasonló a közönséges torpedóhajóinkéhoz, üveglappal van fedve, hogy erős hullámozásnál vízmentesen legyen zárva. A hajó moz-gatására a vízszínen 160 lóerős naphtamotor szolgál-és a hajó annyi tüzelőanyagot visz magával, hogy azt hétszáznegyven kilométernyi távolságra bírja kilenc fonál sebességgel hajtani. A víz alatt ez a motor nem dolgozhat, mert az egész hajó légmentesen van elzárva s így helyébe accumulatorok által hajtott elektromos motor lép, amely négy órán át hét fonál sebességgel tudja a hajót vinni. Az egyik motorból a másikba való átkapcsolás egynegyed órát vesz igénybe, amíg tudniillik a gázgépek megáلتak. Ez az idő elég hosszú és egyik főhibája a hajónak, mert ha egynegyed óráig tart a lemerülés, ez alatt az idő alatt a hadihajók tönkretelhetik. Hajócsavar kettő van rajta, amelyek egy tengelyre erősítve ellenkező irányban forognak

lovak, melyek haza huzták. Örömteli hangulatban tértem haza. Ott megmérlegeltük a bikát; 340 kgr. volt a súlya. Sok tanút hívhatok föl, hogy egy negyedkilóval sem volt kevesebb ennél. Lefényképeztem többször, mert ilyen szarvast nem tudom mikor lövök újra.

Délután ez időre az utolsó máramarosi cserkészetre indultam ki Policsekkel. A Szuharuhot bejártam, de egy hangot sem hallottam. Ekkor mondja Policsek, minthogy holnap elutazunk és ezidén még a Popitniki vágásban nem voltam, nézzük tán azt meg, úgy az összes vágásokat bejártam. Jó, menjünk oda. Kevés időnk volt, mert a nap éppen lenyugodott, tehát nagyon siettünk. Utközben egy erős bikát, teheneivel elugrasztottunk. Mire vágás szélére értünk — úgy számítottam még 10—15 percig lehet löni. A tulsó völgyben bögött egy erős agancsár, röviden és keveset. Elkezdtem futni és vagy tizenkét percig rohantuk, mint a bolondok. Végre lihegve elértem a völgyet, hol bögött volt. Csend! nem bög! de löni sem lehet már. Ejnye, hogy nem jöttünk öt perccel előbb ide!

Most egyszerre nagy robaj támad a cserkész-ut alatt s megy előre, el tőlünk. Én utána futok s egyszerre két óriás korona jelenik meg a bozót fölött, alig 15 lépésre tőlem. Majd elállt a lélekzetem e hosszú ágak láttára. Kilép a szarvas elém s én hirtelenében oda lövök: Habár a legyet már nem láttam, mégsem hittem, hogy ekkora egy testet elhibázhassak. Gyönyörűen jelzett a szarvas és én még kétszer lőttem rája, mire felbukott. — Testben valmivel kisebb, mint a reggeli, de agancsa remek. Egyik koronában 5 ága, a másikban 4 s mégis csak 12-ös. Magas széjjelálló az agancs és a koronák magassága jóval meghaladja a fél métert. Súlya 305 kilogramm. Föltörve — kamara és gége is kivéve — 265 kilogramm.

* * *

Elutaztunk s most nyugszik a szép Krajnak és

Szerednarika. Én meg már előre örülök annak az időnek, amidőn újra mehetek oda, az én kedvenc hegyeim közé. (B. N.)

Kérdések.

I. Mintegy 15—20 mertermázsa vadgesztenyét gyűjthetek, kérek utasítást, hogy azt mikép értékesítem.

Szabó György
erdész.

Kérek a következőkre nézve felvilágosítást:

II. Mi a fizetése egy kincstári erdőőrnek és mennyi a batósági és uradalmi erdőőröké, valamint hogy milyen valamennyinél a mellékjövedelem?

III. Olyan csendőr, ki az erdőőri szakvizsgát letette, de a csendőrségtől felülvizsgálat alapján távozik, pályázhat-e kincstári erdőőri állásra, ha igen, milyen feltételek mellett és részesül-e ott valamelyes előnyben?

K. F.

Feleletek.

I. Kérdésre. A vadgesztenye dolgában forduljon Faragó Béla magkereskedő urhoz, kiknek lakása Zala-Egerszeg; az illető magkereskedő úr ugyanis keresett vadgesztenyét megvételre, vételi feltételei azonban előttünk ismeretlenek.

II. kérdésre. A kincstáriaknál a fizetések a következők: I. oszt. főerdőr 1000 k. II. oszt. főerdőr 900 k., I. oszt. erdőőr 800 k., II. oszt. erdőőr 700 k., III. oszt. erdőőr 600 k. Mellékjárandóságok: főerdőröknél 4, erdőőröknél 3 hold földilletmény, előbbieknél 36, utóbbiaknál 24 ürmeter tűzifa házhoz szállítva, valamennyinél szabad lakás vagy szabályszerű lakpénz, újjabban egyenruha átalány, mely tudunkkal a jövő évben 50 koronában lesz megállapítva és szinte egyforma legeltetési jogosultság, ott, hol ezt kihasználhatják.

hogy megakadályozzák a hajónak saját hossz tengelye körül való forgását. Ha ugyanis egy csavarja volna, akkor úgy mint a torpedólöveg vagy a bugó-csiga, a hajó a víz visszahatásánál fogva folyton forogna ellentett irányban, mint a csavar. A hajó világítására részben ablakok, részben villamos lámpák szolgálnak, míg komprimált levegőt a légzés biztosítására visznek magukkal. Biztosítószелеpek is vannak, hogy a hajó belsejében túl nagy légnyomás ne legyen. Torpedólöveget csak ötöt visz magával a hajó s ezek közül egy a hajó csucsán levő irányító csőben van, a többi négy pedig mögötte, a hajó belsejében. A torpedólöveg $3\frac{1}{2}$ méter hosszú és akár a víz színén haladva, akár elmerülve kilóhet. Különösen ügyes szerkezettel van ellensúlyozva a lövés alkalmával a hajó visszahúzása (mint a puskáé). A hirtelen elmerülés elérése olyan főfeladat, amit bizonynyal még sokféleképpen fognak javítani. Egyelőre e célra három nagy edény van alkalmazva (elöl, középen és hátul), amelyekbe gyorsan vizet lehet szivattyúkkal préselni vagy azokat

sűrített levegővel kiüríteni. A kormányzásnál, különösen a mélység helyes beállítására, automatikus szerkezetek is segítik a kézzel való igazítást. Egyéb irányító és jelző szerkezettel a hajó éppen úgy el van látva, mint a többi hadihajó.

A víz színén való haladásnál a kormánytorony és a kormányos is látszanak a fedélzeten, míg lemerülve csak a két árboc szolgál mintegy jelzőül; veszály esetén valószínűleg ezeket is bevonják és ekkor a hajó vak és láthatatlan még a saját társai részére is. Ezen a vakságon a franciák a periskoppal akarnak segíteni, a mely parabolikus szögtükrök sorzata egy csőben és egész a víz színéig ér. Így a víz színén levő tárgyak képét vetné a hajó belsejébe, de a víz kis hullámozása is elegendő, hogy a kép egészen eltorzuljon. Komoly esetekben pedig éppen nem sima a víz tükre s így ez a vakság egyik legfőbb hibája még ma a tenger alatt járó hajónak, mert nem tud tájékozódni.

A hatósági erdőőrök fizetése 480—800 korona közt váltakoznak, mihez néhol lakpénz, tűzifa, lótarási átalány is járul. A hatóságiak javadalmazása az egyes törvényhatóságok által lett megállapítva s e szerint ott nincs is egyöntetű eljárás. Az uradalmiak javadalmazása nincs semmiféle szabályhoz kötve s míg néhol elég tisztességes, másutt bizony csak nyomorogni lehet mellette. Különös mellékfoglalkozást rendszerint nem szabad üzni. A magán uradalmaknál nagyobbbrészt az erdőkárokból is részesülnek az altisztek bizonyos százalékban és földjük is szokott lenni.

III. Kérdésre. A felülvizsgálati uton kilépett csendőr szakvizsgái bizonyítványa alapján pályázhat ugyan ktnestári szolgálatra, de igazolnia keil, hogy testi épsége kifogástalan és megfelel az erdői szolgálat kívánalmainak. Előnyben csak az igazolványos altisztek, tehát olyanok, a kik 12 évi katonai időt leszolgáltak s erről igazolványt nyertek, részesíthetők.

Hasznos tudnivalók

A melegviz hatása a növények fejlődésére és gyümölcsök érlelésére

Sok kísérlet eredménye alapján azt lehet állítani, hogy a melegviz a növények fejlődését jelentékenyen előmozdítja. Ezt nagyon természetesnek találjuk, tudván, hogy a hideg a földben levő gyökerek tevékenységét megszünteti s ennél fogva a növény felső részeinek fejlődését is megakasztja, viszont a melegség a gyökerek tevékenységét újra fölébreszti s ugyanabban a mértékben az ágak, levelek, virágok s gyümölcs fejlődését előmozdítja. Ezt a két megdönthetetlen igazságot figyelembe véve, minden virágkedvelőnek meleg vízzel kellene virágait öntözni. Meleg vízzel egyes virágkedvelők és kertészek valóságos csodákat műveltek. Ha észrevesszük, hogy valamely cserepes virágunk földje megfektetett s dohos szagot terjeszt, a növény pedig betegeskedni kezd, piszkáljuk fel a földet hegyes fácskával, hogy a gyökerekhez friss levegő jusson s a felesleges nedvesség gyorsabban elpárologhasson. Magától értetlik, hogy a finom hajszál-gyökereket piszkáló fácskával megsérteni nem szabad, minél fogva az olyan növények földjét, a melyek a föld színéhez nagyon közel vannak, igen óvatosan kell meglazítani. Ha a föld meglehetősen kiszáradt, öntözzük meg 30—36 R. fokú vízzel, mely hőfokot a gyökerek igen jól elbirják, ellenben a földben levő férgek vagy elpusztulnak, vagy kibujnak. Ha a föld újra annyira kiszárad, hogy meg kell öntözni, az öntözést egyszer-kétszer ismételjük s a növény rövid idő múlva újra felelevenedik s gyors növésnek indul. A meleg vízzel való öntözés bizonyos fokig a talaj melegségét pótolja s a növekedést rendkívül előmozdítja. A *datura arborea*, magas törzsű

heliotropium, *lantana* stb. sokkal gyorsabban virágoznak s feltűnően növekednek, ha a szabadba kiültetve rendszeren meleg vízzel öntözzük. Éppen így kellene a levélnövényeket, melyeknek: *Wigandia earacatana*, *Nicotiana grandifolia*, *Ferdinanda chinensis*, *Solanum robustum*, *Musa Ensete*, *Ricinus* stb. csak meleg vízzel kellene a szabadban öntözni; melytől rendkívül megerősödnek és gyorsan növekednek. A melegviz a gyümölcs fejlődését is nagyon elmozdítja, a mit a *Salonum Melongene*, *Lycopersicum esculentum*, *Hibiscus Abelmoschus*, *Nectera Rinina*, *Solanum Capsicum* és *Capsicastrum* legjobban bizonyítanak, a melyeken a termés sokkal gyorsabban megéri ha meleg, mint ha hideg vízzel öntözzük őket. A gyümölcsfák, cserjék meleg vízzel való öntözése szintén nagyon előnyös s megfelelő időben alkalmazva a cseresznye, szőlő és szilva fejlődését nagyon gyorsítja. (M. E.)

Különfelek.

Figyelmeztetés. Az év végének közeledtével rendbe kell jönnünk az előfizetések dolgában, miért is most mindazoknál, kiknek előfizetésük már régebben lejárt vagy e hó végével lejárni fog, a lejárat idejét a czimszalagon feltüntettük s az illetők lapjához utalványlapot csatoltunk. Abban a hiszemben és reményben, hogy azok, kik lapunkat eddig elfogadni szívesek voltak, azt a jövőben is megtartják, tisztelettel kérjük mindazokat, a kiket illet, hogy előfizetéseiket legkésőbb a jövő hó közepéig rendezni szíveskedjenek.

Egy szegény milliomos. James Eads How fiatal milliomos — mint New-Yórkból jelentik — nagy föltűnést kelt excentrikus magagaviseletével. Nemrégiben fejedelmi vagyont örökölt, de nem fogadta el, mivel azt hitte, hogy semmivel sem érdemelte meg. How jó nevelésben részesült idejét leginkább avval tölti, hogy mindenfelé utazgat az országban, csavargókkal s a társadalom más kitaláltjaival érintkezik, és azon fáradozik, hogy egyes szociális bajokon segítsen. Kevéssel ezelőtt 2000 koronás alapítványt tett a st.-louis-i szegények számára. Vándorlása közben semmiféle munkától sem irtózik, elfogadja a legcsekélyebb adományt is: ruházatával éppen nem törődik, legutóbb pedig Chillikott-ban fát vágott, hogy megkeresse ebédre valóját. Nagy tömeg ember nézte az ifju milliomost, amint az létfontosságáért dolgozott.

A logika. A tanár ur kiválóan logikus fő, jeles tudós, de e mellett roppantul szórakozott. Annyira szórakozott, hogy néha még az esernyőjét is elfelejti — ottfelejteti. Hanem a pápaszemét azt elhagyta valahol. Más halandó ilyen esetben az optikushoz fordul. A tanár ur azonban a logikában keres segédelmet és mert nem tudja: ellopták-e a pápaszemet vagy elveszítette, a következőképen okoskodik: Ki lop? A tolvaj lop. Ha a tolvaj pápaszemet lop, akkor vagy rövidlátó, vagy nem. Ha rövidlátó, akkor vagy van neki pápaszeme, vagy nincs. Ha van neki, akkor minek neki egy másik? Ha nincs neki, akkor nem találhatott rá az enyimre sem. Ha pedig nem rövidlátó, akkor nincs szüksége pápaszemre. Tehát tolvaj nem vitte el az én pápaszememet. Tehát én magam tettem le valahová. De ha az ember letesz valahová valamit, kell, hogy lássa: hová tette. Én azonban látom,

hogy itt nincs sehol, akkor a pápaszemnek az orromon kell lennie, különben nem láthatnám, hogy nincs itt. A pápaszem tehát az orromon van. — És nem kereste tovább a pápaszemet.

Ruha cserebogarak szárnyából. Egy amerikai hölgy nemrégiben kigyóbőrből csináltatott magának ruhát. Az amerikai hölgynek még ezt az excentricitását is messze tulszárnyalja, a szó szoros értelmében „tulszárnyalja” az a bizarr toálett, amely egy Angliában rendkívül kedvelt színész, Sam Edward nejének a birtokában van. Ez a toálett ugyanis — cserebogarak szárnyából van összeróva s talán a legdrágább ruhája a világnak. Sima mousselin-alapra mintegy 15.000 ilyen cserebogarszárny van ráerősítve. Napvilágnál a színek ezer változatában csillognak és villognak ezek a szárnyak, amelyek így a ruhán a legdrágább ékkövekhez a csalódásig hiven hasonlítanak. Sam Edward neje ezt a toálettet nászajándékkul kapta egy indus fejedelemtől. Egész sereg indiánus fáradozott annak idejében a cserebogarak összefogdosásán és két teljes esztendőbe került, míg a szükséges mennyiségre szert tettek. Kalkuttai munkásleányok varrták rá azután teljes művészeikkel e szárnyakat a mousselin-szövetre.

Borsos történet. Egy amerikai püspök, Whipple beszéli el az alábbi indiánus történetet, amely az indiánusok nagy önuralmáról tesz tanúságot. Egy washingtoni hotelben néhány indián törzsfőnök ebédelt. Egyikük látta, hogy egy szomszéd asztalnál egy fehérbőrű cayennei borsot használt. O is kérte a borstartót és dusan megszórta vele ételét. A legközelebbi falatnál aztán bár arca megőrizte a nyugalmát, könnyei kicsordultak a tüzes borstói.

— Miért sírsz? kérdezte a szomszédja az indiánust.

— Szegény elhunyt nagyanyámra gondoltam, válaszolt ez meghatottan.

A következő percben aztán a szomszéd használta ki alaposan a borstartót és neki is megeredtek a könnyei.

— Miért sírsz? kérdezte most a másik.

— Azért, mert te nem haltál meg a nagyanyáddal együtt, válaszolt emez a borsnál is csipősebben.

A világ legnagyobb papiroshengerét a multkorban készítették el az Egyesült Államokban. A papiros szélessége 2 méter és 43 centiméter hosszúsága pedig nem kevesebb, mint 22 kilométer és 430 méter. A súlya 1179 kilogramm, tehát legalább is 12 erős munkás kell hozzá, hogy egy kicsinyt is megemelje.

A világ legmagasabb lakóháza most épül New-Yorkban, a Broadway és a 33-ik utca sarkán, a New-York Herald szerkesztősége mögött. Harmincz emeletes és 139 méter magas lesz ez a rengeteg épület, melyet egy biztosító-társaság épített 13 millió korona költséggel. Eddig a 29 emeletes és 116 m. magas Park Row Building volt a legmagasabb épület New-Yorkban.

Gyilkos katonák. Deesen sajnálatos eset történt. A katonák és civilek mulattak egy ottani kurtakorcsmban. A mulatság eleinte minden zavar nélkül folyt; később azonban civódás támadt a civilek és katonák között, mire a verekedés elkerülése végett a civilek a korcsmat elhagyva, hazafelé igyekeztek. Különösen bántotta a katonákat Székely Józsi parasztlegény viselete. Utána siettek és több szuronydöfessel megsebeztek. A megtámadott segélykiáltásaira többen elősiettek, mire a katonák elmenekültek, Székelyt a kórházba szállították, ahol egy óra mulva meghalt. A rendőrség s a honvédszázlőalparancsnokság szigorú vizsgálatot indított.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Czepléden Unghváry László

300 holdas szőlőtelepe és gyümölcsfa-iskolájának, valamint borüzletének részletes árjegyzéke megjelent s kíváncsra ingyen us bérmentve küldetik. Viszonteladók kerestetnek.

SKABA KÁROLY H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, sarkantyukban, vadász, vivó és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig raktáron vannak.

Javitások is elfogadtatnak.

Árjegyzéket kíváncsra ingyen és bérmentve küld.

TÖRKÖLY, SZILVORIUM, RUM és FINOM LIKÖRÖKET

bárki hideg uton minden készülék nélkül kitűnő minőségben előállíthat.

Kezelési könyv és árlapok ingyen.

**WATERICH A.
BUDAPEST,**

VI.. Dohány-utca 5 szám.

Sörmérő-készülékek, cikkek a borkezeléshez, minden borbetegség elleni szerek.

Első és legrégibb üzlet e szakmában

Fennáll 30 év óta.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósági Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a be-
tekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt meg-
rendelők legteljesebb megalégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGARI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink
kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készsággal beszerezünk és a vidéki megren-
delések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Övjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket meg-
téveszteti óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez
szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb
figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósági Földmívelésügyi Ministerium
hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája

Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos
elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a meg-
rendelés napján eszközöltetnek.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A RÉMONTÖIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK

10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPENZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Dr. Lendl Adolf

világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szár-
nyasokat és szörmés vadat kitömésre

Jutányos árak, kitűnő munka,
művészi kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halásznai képes folyó-
irat. Egy évre 6 kor Megjelenik havonként
kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.